

Sygn.akt III AUa 604/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2013 r. w B.

sprawy z odwołania A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 marca 2013 r. sygn. akt V U 1628/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III A Ua 604/13

UZASADNIENIE

Decyzja z dnia 13 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił A. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120, poz. 1252 ze zm.) – ustalając, iż na dzień rozwiązania stosunku pracy tj. 31 stycznia 2012 r. udokumentowała staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 34 lata, 5 miesięcy i 6 dni, zamiast wymaganego ustawą 35 lat.

W odwołaniu od tej decyzji A. W. podniosła, iż spełniła wszystkie warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego określone w art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, który to przepis wymaga tylko 34 lat stażu ubezpieczeniowego bowiem jej stosunek pracy ustał wskutek likwidacji pracodawcy

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie wskazując, że stosunek pracy A. W. nie został rozwiązany z powodu niewypłacalności pracodawcy.

Wyrokiem z dnia 27 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 14 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy przyjął, iż A. W. urodzona (...) legitymuje się bezspornym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 34 lata, 5 miesięcy i 6 dni. W okresie od 01 czerwca

2010 r. do 31 stycznia 2012 r. wnioskodawczyni zatrudniona była na podstawie umowy o pracę u K. Z., prowadzącego sklep z artykułami spożywczymi, owocami i warzywami. W dniu 30 kwietnia 2012 r. K. Z. zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej. Od dnia 02 lutego 2012 r. A. W. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia

W dniu 13 sierpnia 2012 r. odwołująca wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z żądaniem wypłaty świadczenia przedemerytalnego, które decyzją z dnia 13 września 2012 r. nie zostało przyznane.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy odwołał się do art. 2 ust. 1 pkt 6. ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120, poz. 1252 ze zm.) zgodnie z którym prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Świadczenia przedemerytalne przysługuje po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, jeżeli osoba ubiegająca się o te świadczenie:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Nawiązując do art. 8 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121 ze zm.) zgodnie z którym niewypłacalność pracodawcy zachodzi, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych zgodnie z przepisami art. 7-7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej – Sąd Okręgowy uznał że przepis ten miał zastosowanie do sytuacji prawnej wnioskodawczyni.

Zdaniem Sądu Okręgowego rozwiązanie umowy o pracę łączącej odwołującą z K. Z. nastąpiło w wyniku niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. K. Z. zatrudnił bowiem tylko A. W., a w wypowiedzeniu umowy o pracę jako przyczynę wypowiedzenia wskazał likwidację zakładu pracy. Po rozwiązaniu umowy o pracę z odwołującą K. Z. nikogo nie zatrudnił. Od lutego 2012 r. do końca kwietnia 2012 r., a więc do chwili zaprzestania działalności gospodarczej, zajmował się wyłącznie wyprzedazą artykułów znajdujących się w jego sklepie.

Z tych przyczyn na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy dokonał zmiany zaskarżonej decyzji.

W wywiedzionej od tego wyroku organu rentowego apelacji zaskarżono w całości przedstawiony wyżej wyrok Sądu Okręgowego zarzucając:

naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz. 1252) poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni spełnia określone w tym przepisie warunki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, a w szczególności, że stosunek pracy pracodawca rozwiązał z nią z powodu niewypłacalności,

2. art. 8 ust. 1 pkt.6 ustawy z dnia 13.07.2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121 ze zm.) poprzez błędną wykładnię tego przepisu i uznanie, że rozwiązanie umowy

o pracę łączącej wnioskodawczynię z K. Z. nastąpiło z powodu niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu powyższego przepisu.

Czyniąc powyższe zarzuty apelacja wnosząca Wskazując na powyższe podstawy apelacji organ rentowy wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji ZUS.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest zasadna.

Istotne w sprawie okoliczności w zasadzie nie były sporne , w szczególności

bezsprzeczne było ustalenie stosunku pracy wnioskodawczyni z dniem 31 stycznia 2012 r., czyli na 3 miesiące przed zaprzestaniem prowadzenia przedmiotowego sklepu przez pracodawcę wnioskodawczyni, który prowadził go do końca kwietnia 2012 r. , przy czym samo wykreślenie z rejestru miało miejsce w dniu 4 maja 2012 r. (k.25-26). W świetle dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych, z których Sąd Apelacyjny dopuścił dowód - stosunek pracy wnioskodawczyni zawarty był na czas nieokreślony (umowa w o pracę k.2 cz. B). W sprawie poza sporem było też, iż z uwagi na nie posiadanie przez wnioskodawczynię 35 lat okresu uprawniającego do emerytury jej prawo do świadczenia przedemerytalnego należało rozpatrywać pod kątem przesłanek nabycia tego świadczenia wskazanych w art. 2. ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 170 j.t.) . Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn. Przesłanką konieczną nabycia prawa do świadczenia w świetle zacytowanego przepisu jest między innymi ustalenie stosunku pracy osoby ubiegającej albo z powodu likwidacji pracodawcy lub jego niewypłacalności. W przypadku, gdy pracodawca jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną w zasadzie w grę nie może wchodzić likwidacja. Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie pogląd Sądu Najwyższego, w świetle którego wykreślenie osoby fizycznej z ewidencji działalności gospodarczej nie jest likwidacją pracodawcy (wyrok z dnia 5 września 2001 r. I PKN 830/00 OSNP 2003/15/355). Co się zaś dotyczy spełniania przesłanki niewypłacalności – którą Sąd Okręgowy uznał za spełnioną to stanowisko Sądu Okręgowego w tym zakresie w zasadzie nie zostało poparte żadną argumentacją. Pojęcie niewypłacalności pracodawcy należy definiować na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r. Nr 158 poz. 1121 z zm.), do której to ustawy art. 2 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych w sposób opisowy odsyła. Już jednak z art. 1 ustawy wynika, iż ustawa reguluje zasady, zakres i tryb ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy. Z ustaleń Sądu Okręgowego nie wynika, aby pracodawca wnioskodawczyni nie zaspokoił jakichkolwiek roszczeń pracowniczych, zważywszy na to, iż wnioskodawczyni była jego jedynym pracownikiem, a stosunek pracy został z nią rozwiązany na 3 miesiące przed zaprzestaniem prowadzenia działalności. W sprawie brak jest nawet podstaw do przyjęcia, iż działalność pracodawcy nie przynosiła przychodu jeżeli zauważymy, iż deklaracji podatkowej złożonej przez K. Z. za rok 2012 (kiedy tylko przez 4 miesiące prowadził przedmiotowy sklep) wykazał on przychód w kwocie 32.665,38 zł. Dokument ten nie dowodzi zatem , ani niewypłacalności pracodawcy wnioskodawczyni, ani nawet brak rentowności

powadzonej działalności. Sąd Okręgowy wywiódł, iż pracodawca wnioskodawczyni stał się niewypłacalny stosownie do treści art. 8 ust. 1 pkt 6 ustawy, który to przepis stanowi, iż niewypłacalność pracodawcy, zachodzi również, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych zgodnie przepisami art. 7-7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.8) lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej. Uszło jak się zdaje uwadze Sądu Okręgowego to, iż wykreślenie przedsiębiorcy w tym trybie z Ewidencji Działalności Gospodarczej, tylko wtedy pozwala na uznanie go za niewypłacanego, gdy doszło do niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych. Taka sytuacja jak wcześniej wskazano w sprawie nie miała miejsca, a wnioskodawczyni w toku całego postępowania nie kwestionowała, aby jakiegokolwiek jej roszczenie nie zostało przez pracodawcę zaspokojone. Sąd Okręgowy uznając, iż wystąpiła niewypłacalność, o której mowa art. 8 ust. 1 pkt 6 ustawy przeoczył także, iż gdyby przyjąć możliwość zastosowania ustawy do sytuacji pracodawcy wnioskodawczyni - to w takim przypadku stosowanie do 8 ust 2 ustawy datą niewypłacalności byłaby data dokonania wykreślenia z ewidencji, co w przypadku pracodawcy wnioskodawczyni miało miejsce w dniu 4 maja 2012 r. (k.25-26). Przepis ten wyraźnie bowiem określa, że datą niewypłacalności jest data dokonania wykreślenia pracodawcy będącego osobą fizyczną z ewidencji działalności gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej (por. w tym zakresie uzasadnienie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2010 r. I UK 210/10 LEX nr 738526). Brak byłoby zatem podstaw do przyjmowania niewypłacalności pracodawcy wnioskodawczyni przed dniem 4 maja 2012 r. , co przy rozwiązaniu stosunku pracy wnioskodawczyni z dniem 31 stycznia 2012 r. czyni niemożliwym do przyjęcia, iż stosunek ten ustał z powodu niewypłacalności pracodawcy.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i odwołanie na zasadzie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił.